

Několik slov o historii školy ve Strážku

V tomto ohlédnutí za historií školy nepůjde o souvislý přehled z důvodu nemožnosti dohledat chronologicky řazená fakta. Chybí totiž prameny. Nedochovaly se nebo snad nebyly po celé období pravidelně psány školní kroniky. Ani přesný letopočet zřízení školy ve Strážku se nedá jednoznačně určit. Podle údajů nejstarší školní kroniky, psané na konci 19. století do roku 1890, **první zprávy o škole uvádí místopisec Řehoř Volný r. 1662.** Zmiňuje se o učiteli, který „několik dítek v obecním domě vyučoval, začož 5 a půl zlatých a něco obilí obdržel“.

Ve školním roce 1873 -1874 bylo na dvoutřídní škole vyučováno 175 žáků z následujících obcí: Strážek 99 žáků, Jemnice 38 žáků, Habří 13 žáků, Mitrov 6 žáků, Meziboří 11 žáků, Krčma 5 žáků, Nový Dvůr 3 žáci. Je uváděno jméno učitele Komárka. Od roku **1866** je pro každé dítě školou povinné šestiletá školní docházka, od roku 1869 je uzákoněna osmiletá docházka. Nově se objevují černé břídlíkové tabulky zarámované do rámečku. V kronice je podrobně popsána řada jednání místní školní rady za účelem výstavby nové školní budovy. Ta vznikla po koupi sýpek, které byly přebudovány stavitelem Josefem Cínkem z Bobrové. **Jde o budovu u kostela. Stavba byla kolaudována r. 1878 jako trojtřídní škola celkovým nákladem 7 000 zlatých.** Jejím velkým a dlouhodobým nedostatkem byla voda. Ta byla do školy denně donášena najatým člověkem – denně 8 puten. Několikrát kopání studny se nezdařilo, prameny byly až v hloubce 20 metrů. Voda tak byla nakupována od pana Františka Kříže za 80 zlatých ročně. Ve školním roce 1904 – 1905 navštěvovalo školu 229 dětí, z toho 184 ze Strážku, 23 z Mitrova, 24 z Habří, 48 z Jemnice. Meziboří, Krčma a Moravecké Janovice nejsou uváděny, tyto obce již měly zřejmě vlastní školy.

Vzhledem k tomu, že obecná škola u kostela již v roce 1908 nestačila jak do počtu tříd i počtu žáků, rozhodla se obec Strážek vystavět školu novou a větší. Velkou zásluhu na tom měl tehdejší starosta obce a předseda místní školní rady pan Jan Pokorný a přičinil se o zřízení újezdní školy. Rozhodlo se o odkoupení domku č.27 od Karla Šafránka za kupní cenu 6 150 Kč. Třídy byly rozmístěny do soukromých domků č.26 pana Jana Ptáčka a k Liškům na č. 7. Stavba byla zadána staviteli Karlu Širovi z Nového Města na Moravě za vydražený obnos 52 000 korun, který však byl přečerpan.

Stavba nové školy na náměstí začala na jaře roku 1913. Byly vykopány a odvezeny stovky kubíků zeminy. V únoru 1914 již stavba dospěla až pod střechu. **Stavbu se podařilo dokončit a zkolaudovat dne 18. září a 21. září 1914 se započalo v nové budově učit.** Avšak pro nastalou první světovou válku zůstalo okolí neupraveno. Tato obecná škola byla pod správou nadučitele Čápka. V březnu 1919 bylo rozhodnuto zřídit měšťanskou školu. Na místo ředitele bylo vypsáno výběrové řízení a přihlásil se pouze jeden uchazeč, a to Metoděj Koněrza. V roce 1920 se stává správcem obou škol, jak u kostela, tak i na náměstí.

1.9. 1921 je zřízena měšťanská škola a budova na náměstí jí byla propůjčena. Od 1. 1. 1922 se stává Metoděj Koněrza prvním ředitelem obou škol. Začíná se vyučovat v němčině. V tomto roce je schválena přestavba domu č.8 na byty pro učitele. Stála 55 000 Korun. V roce 1926 je v obou školách 234 dětí. Roku 1930 je provedena výmalba poprvé od postavení školy. V roce 1933 je počet tříd na obecné tři a na měšťanské také tři. Dne 1. 1. 1935 nastoupil zdravotní dovolenou ředitel Koněrza a předává správu škol nejstaršímu odbornému učiteli Aleši Svítlovi a odjíždí do nemocnice u sv. Anny v Brně, kde umírá na zranění z 1. světové války dne 25. 3. 1935.

Aleš Svítel je ustanoven na místo ředitele. Pochází z Nového Města na Moravě, syn Františka Svítla, stavitele a ladiče kostelních varhan. Dne 1. 8. 1936 nastupuje na místo ředitele po A. Svítlovi Jindřich Ptáček. Pochází z Bystřice nad Pernštejnem. V tomto roce je jedna třída umístěna na faře. Za používání zaplatí školní rada 500 korun za rok. V témže roce (1936) je **vybudována nástavba měšťanské školy do prvního patra.** Sice bylo projednáno vystavět školu novou, avšak toto se nesesetkalo s většinovou podporou.

V roce 1938 byl pořízen nový kinostroj pro úzký film v hodnotě 1600 Korun. Do Strážku je přiděleno 11 obcí: Strážek, Moravec, Dolní Rožínka, Rozsíčky, Bukov, Blažkov, Meziboří, Dolní Libochová, Jemnice, Radkov a Habří. Je založen jazový orchestr. Předsedou Újezdni školní rady je zvolen ředitel Ptáček. V roce 1940 má měšťanská škola šest tříd a obecná se stává definitivně jako trojtřídní.

Už osmého srpna 1940 však Újezdni školní rada zbavuje místní školní radu funkcí a zavádí se systém jmenování okresním hejtmanem. Je zavedena povinná němčina na obecné škole, nařízena úprava nápisů na školách, veřejných budovách a úředních místnostech, úprava razítek a tiskopisů. Vydává se školní časopis „Chaplin Zeitung“. V roce 1941 je vládním nařízením přidělen pátý školní rok jako první třída měšťanská. Vyučuje se bez knih a zrušuje se výnosem označení měšťanská škola a nahrazuje ji „Hlavní škola“. Od 29. června 1941 musela škola propůjčit učebny k vyučování žáků Hitlerjugend, umístěných v zámku na Mitrově. Vybrali si nejlepší třídy, měli vyučování dopoledne, naše děti odpoledne. Pro učitele byla zavedena prázdninová pracovní povinnost. V roce 1943 je zvýšen počet hodin německého jazyka na 8 hodin týdně. Ve školním roce 1944 - 1945 zažili žáci několikrát prodloužené zimní prázdniny, tzv. uhelné. V důsledku blížící se fronty bylo 26. dubna 1945 zastaveno školní vyučování. Dne 10. května došlo k osvobození Strážku a okolí jednotkami Rudé armády. Školní vyučování bylo obnoveno od 24. května 1945, výuka německého jazyka byla zrušena.

Dne 21. 6. 1944 umírá po delší nemoci bývalý ředitel Aleš Svítal v léčebně v Moravské Ostravě. V tomto roce je otevřena „Lidová škola zemědělská“ jako pobočka Zemědělské školy v Bystřici nad Pernštejnem.

Dne 1. dubna 1947 byla zřízena při hlavní škole škola mateřská pod vedením ředitele Jindřicha Ptáčka. V roce 1948 se započalo se stavbou bytů pro učitele (později zdravotní středisko) a byla dokončena na jaře 1950. Dne 30. 8. 1950 odchází ředitel Ptáček do důchodu a 1. 9. se stává ředitelem Vladimír Fessl dosud působící v Bystřici nad Pernštejnem. Od roku 1950 je zavedeno školní stravování, denně se připravuje přes sto obědů. Práci zahajují nově zřizované zájmové kroužky. Ve školním roce 1951 – 1952 je na střední škole 5 tříd. Žáci v té době ukončují školní docházku závěrečnými zkouškami z jazyka českého a matematiky. Předseda zkušební komise je delegován z jiné školy okresu. Počet žáků školy se zvyšuje, například v r. 1958 - 1959 je to 271 žáků, na druhém stupni má každý ročník dvě třídy. Po patnáctiletém působení odchází do důchodu Vladimír Fessl a dne 1. září 1965 je jmenován do funkce ředitele školy Mgr. František Pišín, který tuto funkci zastává 25 roků do r. 1990. Školu přebírá jako trojtřídní na 1. stupni, šestitřídní na 2. stupni a jedno oddělení školní družiny. Na škole je v té době 234 žáků. V obvodě školy zůstaly 3 jednotřídní základní školy (Radkov, Dolní Libochová a Horní Rozsíčka) a jedna dvoutřídní škola v Moravci, jednotřídní v Meziboří byla již zrušena. Pro zlepšení práce školy proběhlo několik akcí. Nedostatek prostoru byl vyřešen přístavbou budovy obecné školy u kostela, kde byla vybudována kotelna a ústřední topení, školní družina, školní dílna a sborovna. Byla provedena generální oprava celé budovy, do té doby byly v budově suché záchody a lokální topení.

V letech 1972 – 1973 byla provedena i generální oprava budovy školy na náměstí s přístavbou nové kotelny, dvěma třídami a dvěma kabinety. Generální opravy prováděl Okresní stavební podnik a také probíhaly v tvz. Akci Z, materiál hradila obec a téměř všechny práce provedli dobrovolně a zdarma brigádníci, v tomto případě rodiče, učitelé a starší žáci školy. Nedostatek bytů řešila výstavba čtyřbytovky pro učitele, protože dosavadní bytovka byla přebudována na zdravotní středisko. Rekonstrukcí prošla i budova sokolovny a školní hřiště. Přístavbami obou školních budov a výstavbou nových bytů vznikly optimální podmínky pro úspěšnou práci školy ve Strážku. Po zrušení jednotřídky v Horní Libochové, získalo vedení školy žáky z této obce do školy ve Strážku.

V rámci probíhajících politických změn po roce 1989 došlo ke změnám ve vedení školy. Na funkci ředitele školy byl vyhlášen konkurz, ve kterém zvítězila Mgr. Ela Pišínová, do funkce nastoupila 1. 2. 1991. Školu v tomto roce navštěvovalo 205 žáků.

V květnu 1991 byla na školní budově na náměstí odhalena **pamětní deska plukovníkovi Josefu Stehlíkovi**, zahraničnímu letci, který školu navštěvoval od školního roku 1926 /1927 do školního roku 1928/1929. V roce 1995 dosáhla Mgr. Ela Pišínová důchodového věku a podle tehdejších předpisů nemohla nadále vykonávat funkci ředitele školy. Ve vedení školy ji vystřídal Mgr. Pavel Michal, dosavadní zástupce ředitele. Za jeho vedení dochází po letech příprav a jednání k rekonstrukci a přístavbě budovy školy na náměstí. **Škola získává nové stravovací zařízení s moderně vybavenou kuchyní**, přístavba byla vybudována za 7 350 000 Kč. V roce 1996 byla zahájena oprava a přístavba sokolovny, kterou škola nadále využívá jako tělocvičnu. K dalším změnám ve vedení školy dochází dnem 1. 7. 2001. Mgr. Pavel Michal se odstěhoval do svého rodiště Hodiškova a do vedení školy byla jmenována Mgr. Jaroslava Zelinková.

Ve školním roce 2002 – 2003 proběhly zásadní změny v uspořádání státní správy a samosprávy. Zanikají okresní úřady, pod které dosud spadala ekonomická, administrativní a personální agenda základní školy. Škola ve Strážku získala právní subjektivitu. Součástí základní školy se stává i mateřská škola.

18. 4. 2002 byl položen základní kámen na přístavbu budovy 1. stupně základní školy a posvěcen panem farářem Josefem Valeriánem. 30. 10. 2002 je dokončena hrubá stavba budovy prvního stupně. Škola u kostela je opuštěna koncem roku 2003, do moderní budovy školy na náměstí byly přestěhovány třídy 1. stupně, a tím budova školy u kostela po staleté existenci přestala sloužit svému účelu (později byla prodána). Nová budova školy, která byla vybudována na školní zahradě, byla propojena s původní budovou, výše státní dotace na výstavbu činila 42 872 000 Kč. Do obou budov je zavedeno vytápění zemním plynem.

V roce 2003 byl vyhlášen konkurz na ředitele školy, ředitelem byla jmenována Mgr. Eva Šimečková a 1. 9. 2003 nastupuje do funkce. **Od tohoto roku již není povinnost psát kroniku, chod a organizace školy je zaznamenávána do výročních zpráv.** V roce 2006 byly přestavěny prostory staré budovy základní školy na mateřskou školku, zřizovatel investoval do přestavby 717 000 Kč. **Od této doby je zajištěno předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, školní stravování a školní družina v jednom moderním komplexu budovy školy.** V červnu 2007 odchází Mgr. Eva Šimečková do funkce školní inspektorky a je vyhlášen konkurz na ředitele školy. Školu navštěvuje 127 žáků. Od školního roku 2003/2004 nenaplnuje škola třídy na celostátní průměr tj. 17 žáků na třídu, zřizovatel základní škole uděluje výjimku z nejnižšího počtu žáků.

Dne 5. 9. 2007 je jmenována na místo ředitele Mgr. Hana Bučková. Do prostor budovy základní školy byla přestěhována obecní knihovna. Úbytek žáků školy je značný, školu navštěvuje kolem 75 - 80 žáků. V letech 2011 - 2013 probíhá modernizace vybavení školy počítačovou technikou z dotace MŠMT EU peníze školám Efektivita výuky ve výši 665 081 Kč. Organizace a řízení rozsáhlého právního subjektu stojí pouze na osobě ředitele školy jako statutárního zástupce, není zřízena pracovní pozice zástupce ředitele školy ani pracovní pozice ekonoma/personalisty. Státní mzdové prostředky, které by mohla organizace použít na tyto řídicí pozice, jsou z důvodu malého počtu žáků nutné rozpočtovat na platy učitelů.

V roce 2013 byl vyhlášen konkurz na ředitele školy, ředitelem byla jmenována Mgr. Anna Knoflíčková, která je ve vedení školy od 1. 8. 2013. Ve školním roce 2013 - 2014 školu navštěvuje 79 žáků. Škola má dlouhodobě podprůměrný počet žáků, přesto dokáže kvalitní nabídkou vzdělávání mnoho let plně konkurovat okolním velkým a úplným devítiletým školám, modernizovat budovu, zařízení a pomůcky.

Ve staré části budovy školy byla o hlavních prázdninách roku 2013 vyměněna dřevěná okna za plastová a bylo provedeno kompletní zateplení budovy zřizovatelem v hodnotě 2 536 000 Kč.

V roce 2014 byly v budově prvního stupně vyměněny plynové kotle s moderním systémem vytápění. V areálu byla vybudována přírodní zahrada a venkovní přírodní učebna z projektu Fondu Vysočiny s dotací 33 920 Kč. Škola může pro sportovní a zájmovou činnost využívat nově vybudované dětské hřiště před úřadem Městysu Strážek.

Od října 2014 začal na naší škole působit lektor anglického jazyka, který vede některé vyučovací hodiny společně s českým učitelem, projekt s názvem „Let's speak together“ byl financován z dotace ve spolupráci s jazykovou školou Polyglot Jihlava. V dalším roce jsme na něj navázali a výuka konverzačních hodin angličtiny s rodilým mluvčím probíhá nadále, financování rodilého mluvčí je hrazeno z provozního rozpočtu organizace.

Ve školním roce **2014/2015** proběhl projekt Vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení na využití ICT a mobilních zařízení ve výuce, výzva 51. V průběhu realizace projektu byla pořízena mobilní dotyková zařízení jako výukové pomůcky pro pedagogy v hodnotě 195.144 Kč. Škola zavedla využívání cloudových služeb Office 365.

Během školního roku **2015/2016** škola získala dotace MŠMT Výzva 57 ve výši 303 832 Kč, v rámci projektu byla dovybavena školní dílna ve výši 180 000 Kč, byly zakoupeny pomůcky a vybavení, dílenské hoblice, elektronářadí a ruční nářadí do dílny. Z projektu byl podpořen rozvoj individuálních ústních komunikačních dovedností žáků v oblasti anglického jazyka formou výuky (blended learning) na základě přirozené posloupnosti fází osvojování cizího jazyka, tj. poslech – mluvení – čtení – psaní. Během školního roku probíhala interaktivní výuka v systému DynEd. Škola získala finanční prostředky z projektu MŠMT Podpora polytechnické výchovy v mateřských a základních školách na zakoupení konstrukčních stavebnic (stavebnice Merkur a Technico) celkem 35 000 Kč. Investici do budovy opět provedl zřizovatel školy z ušetřeného provozního rozpočtu školy. V roce 2015 proběhla rekonstrukce topení v budově druhého stupně, systém umožňuje regulaci vytápění v mateřské a základní škole. Ve spojovací chodbě mezi budovami byl řešen technický problém s nedostatečným vytápěním a vlhkostí, způsobený špatně provedeným zateplením budovy. Do chodby byla zabudována dvě nová topná tělesa. Dlouholetý problém vlhkosti a chladu této chodby by měl být přebudováním systému vytápění vyřešen. V této spojovací chodbě byla provedena výmalba. V budově 2. stupně byly provedeny nové omítky vlhkého zdiva, výmalba zdí v chodbě u jídelny a u vchodu do kuchyně. Na vlhkých stěnách v prostorách u jídelny a školní kuchyně byla provedena nová sanační omítka a aplikován chemický prostředek proti šíření vlhkosti. Byl vyčištěn původní zděný komín, který nyní slouží k větrání chodeb a skladu u jídelny. V těchto prostorách proběhla oprava rozvodu vody a poškozeného odpadu. V mateřské škole byla provedena celková výmalba všech prostor podle nového výtvarného návrhu učitelky výtvarné výchovy Mgr. Zory Prokopové, nový estetický vzhled získávají také prostory základní školy. Škola byla v době hlavních prázdnin napojena na novou obecní kanalizaci a ČOV.

Během školního roku 2016/2017 organizace vyhodnotila, že je nutné změnit systém agendy školy, byl zaveden nový administrativní elektronický systém [www.iSkola](http://www.iSkola.cz). Umožňuje používat elektronickou žákovskou knížku, elektronickou třídní knihu, spravovat školní matriku, mít přehled o rozvrhu hodin a suplování. Také v tomto roce se pokračuje v odstraňování technických závad budovy, proběhla oprava části shnilé podlahy na půdě nové budovy prvního stupně, po více než deseti letech bylo dokončeno oplocení celého areálu školy. Budova byla napojena na veřejnou kanalizaci, byly provedeny terénní úpravy po zavezení septiku a opraveny schody a zábradlí ke kuchyni. V areálu školní zahrady se podařilo vybudovat

Oranžové hřiště, kde bylo umístěno 7 nových herních prvků, lavičky a stolek. Projekt v celkové hodnotě 269 077 Kč byl podpořen Nadací ČEZ částkou 160 000 Kč. Nově bylo z bezpečnostních důvodů zabudováno oplocení na svahu nad jídelnou. Součástí vzdělávací činnosti školy je od 1. 9. 2016 tzv. inkluzivní vzdělávání a začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžné školy. Organizace dokáže každý rok ušetřit z přiděleného provozního rozpočtu finanční prostředky, které používá na odstraňování popsanych, dlouhodobě neřešených závažných technických závad budovy.

Projekt Moderní formy výuky v ZŠ a MŠ Strážek na období **2016 – 2018** s dotací 630 186 Kč umožnil realizovat následující aktivity: sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ i ZŠ), prevence logopedických vad a problémů komunikačních schopností u dětí v MŠ, doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem, vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ, inkluze, školní asistent - personální podpora MŠ a ZŠ.

Certifikáty školy: Škola pro demokracii (děti mají žákovský parlament)

Rodiče vítáni (aktivní Spolek rodičů)

Nenech to být a něco udělej (schránka důvěry)

Skutečně zdravá škola

Vypsáno ze školních kronik, v lednu 2016, aktualizace v březnu 2018 v rozsahu 5 stran, zpracovala Mgr. Anna Knoflíčková

Ke zpracování byl využit rukopis bývalého ředitele školy Mgr. Františka Pišína.